

**8. ročník Mezinárodního sympozia lité
medaile, plakety a drobné plastiky.
Uherské Hradiště 13. 7.–13. 8. 2005**

Mezinárodní sympozium lité medaile, plakety a drobné plastiky v Uherském Hradišti se koná od roku 1988 v sochařských ateliérech Střední uměleckoprůmyslové školy. Stalo se událostí, která je v odborném světě sledovaná a která si udržuje tradičně kvalitní úroveň. V letošním roce se v období od 13. července - 13. srpna uskutečnil již 8. ročník sympozia. Hlavními pořadateli tohoto ročníku byly tentokrát Slovacké muzeum v Uherském Hradišti a Střední uměleckoprůmyslová škola. Letošní projekt tradičně finančně podpořilo Město Uherské Hradiště a materiálně další sponzoři (FIMES, a. s., Uherské Hradiště, ALUCAST, s. r. o, Tupesy, Pivovar Janáček, a. s., Uherský Brod).

Letos do Uherského Hradiště přijelo pět umělců ze tří evropských zemí: z Bulharska (Bogomil Nikolov), z České republiky (Anna Polanská, Ondřej Batoušek, Bohumil Eliáš) a ze Slovenska

(Emöke Szilva). Poprvé byli k účasti na sympoziu vyzváni dva talentovaní studenti (mladistvá energie – příslib budoucnosti). Společně se všemi zde po celou dobu trvání sympozia pracovali jako host ještě další umělec – Tomáš Plesl, sklářský výtvarník (absolvent VŠUP v Praze, v současnosti pedagog na SUPŠ a VOŠ v Jablonci nad Nisou). Zvláštní a neopakovatelná sympozijní atmosféra, která naplňovala ateliéry „umprumky“, musela zasáhnout nejen samotné aktéry, ale také příznivce – tiché pozorovatele, přátele i zvědavce, kteří se přišli podívat na zajímavé technologické postupy nebo jen na návštěvu. Během jednoho měsíce (13. července až 13. srpna), kdy všichni společně pracovali a směli nahlížet do tvůrčí „kuchyně“ druhého, vzniklo téměř 80 bronzových artefaktů. Tradičně umělci využívali zkušeností se starobylou technikou odlévání bronzu „na ztracený vosk“ (třikrát se odlévalo – 27. července, 4. a 11. srpna). V letošním roce nebylo stanoveny žádné téma a každý z účastníků mohl rozvinout své nápady podle svých představ a naturelu. Nově vzniklá díla byla představena na výstavě výsledků sym-

Franklovka – sochařský ateliér SUPŠ v Uherském Hradišti.

B. Eliáš, O. Bartoušek, M. Kovářik a A. Polanská pracují na voskových modelech.

Bogomil Nikolov, Bulharsko.

pozia v Galerii Slovákého muzea v Uherském Hradišti (13. 8.–11. 9. 2005). Výstava, instalovaná v komorním prostředí malého sálu, tvořila spolu s fotografiemi ze sympozia (lité, pracovní záběry) kompaktní celek a navázala na solidní úroveň a kvalitu minulých ročníků sympozia.

Účastníci sympozia a jejich díla

Z největší dálky do Uherského Hradiště přijel Bogomil Nikolov¹, profesor na Akademii výtvarných umění v bulharské Sofii. Bogomil Nikolov patří k nejvýznamnějším umělcům Bulharska v oblasti sochařství a medailérství. Má zkušenosti s podobnými akcemi ze světa (např. z Itálie, Maďarska, Slovenska, Lotyšska apod.). Bulharsko reprezentuje na výstavách FIDEM, na domácích i světových přehlídkách medailérského umění. Ovládá perfektně řemeslo a techniku (převážně odlévá bronz pomocí pískové formy) a patřil k oporám letošního sympozia. Od poloviny 70. let se účastní nejen mezinárodních medailérských přehlídek, ale rovněž pracovních symposií v celé Evropě (Nyíregyháza, Kremnica, Ravenna, Iserlohn, Riga apod.). Je členem FIDEM (účast v mezinárodní jury FIDEM v Lisabonu). V jeho rozsáhlé, motivově bohaté tvorbě, nalezneme rozmanité inspirace (historie, člověk, příroda, duchovní náměty, mytologie). Na symposiu vytvořil soubor plaket a medailí jednak ovlivněných pobytem v našem městě a jednak navazujících na jeho dosavadní výtvarný program.

Ze Slovenska přijela do Uherského Hradiště mladá a talentovaná slovenská sochařka maďarského původu Emőke Szilva.² Má za sebou první úspěchy a ocenění v oblasti medailérství (návrhy na pamětní mince s historickou tematikou). Na

Bogomil Nikolov, Hermetic symposium, 2005, bronz.

hradištském sympoziu dále rozvíjela svůj výtvarný program započatý už při studiu na pražské Akademii, s nímž souvisí zájem o člověka, o jeho osud, kterým je limitován každý lidský život. Její práce převážně s figurálním námětem (On I-III) jsou obrazem či spíše zhmotněním citových hnutí a filozofujících úvah.

Anna Polanská,³ která na hradištském sympoziu zastupovala Českou republiku, vytvořila cyklus plaket, které vycházejí většinou z přírodních motivací (některé jsou ovlivněny studijním pobytem v Itálii). V krajinných sceneriích najdeme i zakomponovaný příběh, v některých duchovní

Emöke Szilva, Slovensko.

Emöke Szilva, On III., 2005, bronz.

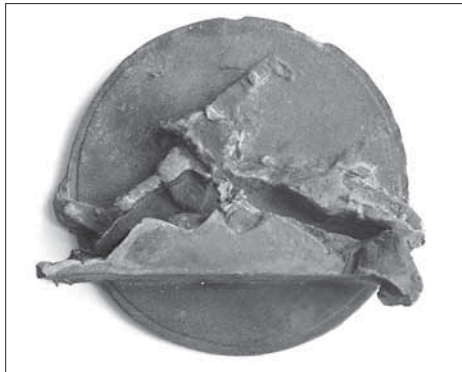
námět (ukřižování, hořící keř). Autorka se dosud zabývala sklářskou tvorbou a její pracovní zkušenosti se sklem (od roku 2000 působí jako pedagog na SUPŠ v Železném Brodě – výtvarné vedení oboru broušené sklo) ovlivnily i způsob dalšího postupu práce po odlití při cizelování a broušení. Technika lité bronzu na ztracený vosk jí umožnila vytvořit jedinečné struktury a využít je po cizelování k rozehrání zvláštní hry světél

Anna Polanská, Česká republika.

Anna Polanská, Italská krajina (jezdci), 2005, bronz.

Bohumil Eliáš, Fauna, 2005, bronz.

a stínů umocněnou kontrastem patiny, vyhlazených a zvrásněných ploch.

Letošní ročník byl trochu jiný i v tom, že byli k účasti vyzváni dva mladí talentovaní studenti – Bohumil Eliáš⁴ a Ondřej Batoušek.⁵ Ačkoliv neměli žádné zkušenosti s technologií, s mladistvým elánem, energií a odvahou k experimentům se hned zapojili do práce. Už první práce Bohumila Eliáše (Hlavičky, Sloup) ovlivněné architektonickým tvaroslovím, vrozeným smyslem pro řád a kompozici naznačovaly, že by mohl být slibným přínosem nejen pro medailérské umění, ale i pro českou výtvarnou scénu. Další vytvořené práce, daleko odvážnější, nepostrádají dramatickostí, určitou syrovost formy, expresivitu. Ondřej Batoušek byl nejmladším účastníkem hradištského symposia. Původním zaměřením je keramik, a také tento obor si zvolil pro své další studium. Každý nový experiment je však pro něj důležitý, a tak se pustil se zápletem do modelování a boje s novým materiálem. Velmi příjemně překvapil svým souborem plaket a několika geometrizovaných objektů s průřezy, rozehrávající průnikem do prostoru další výtvarnou hru světla a stínů.

Realizační tým se letos zúžil na dva zkušené sochaře – Jiřího Vlacha⁶ a Miroslava Kovářika⁷.

Organizátor a zakladatel hradištského medailérského symposia akademický sochař Jiří Vlach, na němž leží největší pořadatelská tíha symposia, se věnuje reliéfní tvorbě (medaile, plaketa), komorní plastice a kresbě. Zastupuje Českou republiku na významných medailérských přehlídkách FIDEM, pracovních setkáních medailérů v Evropě. Na letošním sympoziu vytvořil zajímavý soubor plaket navazující na dosavadní bohatě koncipovaný výtvarný program. Kromě plaket a medailí vytvořil instalaci z bronzových odlištěk a písku nazvanou Konečně Metoděj, který kromě výtvarné kvality nepostrádá Vlachův specifický smysl pro humor. V osobě Miroslava Kovářika získalo hradištské symposium od počátku osobnost, která svým pohodovým přístupem spoluvytváří sympozijní atmosféru. Ve své práci často těží z kombinace volně modelovaných struktur s odlišnými fragmenty různých materiálů a předmětů (prvků přírodních nebo uměle vytvořených). Je autorem několika městských insignií a velkoplošných keramických reliéfů pro architekturu. V současnosti působí jako pedagog na Střední průmyslové škole v Hodoníně, kde vede keramic-

Bohumil Eliáš, Česká republika.

Ondřej Batoušek.

Ondřej Batoušek. Kompozice, 2005, bronz.

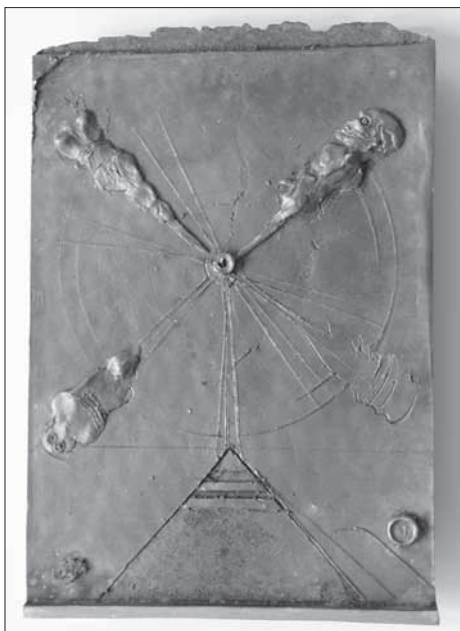
ký obor. Na letošním sympoziu vytvořil soubor plaket a drobných plastik inspirovaných jednak pobytem na sympoziu v Uh. Hradišti, jednak vycházejících z osobních zkušeností a vzpomínek na přátele (End).

Na výstavě výsledků sympozia, která se realizovala v malém sále Galerie Slováckého muzea, vystavovali své práce nejen účastníci sympozia a členové realizačního týmu, ale rovněž host sympozia Tomáš Plesl⁸. Kolekce jeho prací nebyla rozsáhlá (vytvořil dvě busty a jednu plaketu), vycházela z figurálních klasicistních inspirací.

Umění „malých forem“, jak bývá někdy nazýván svět medaile a plakety, je světem tak trochu jiného sochařství. Má své staleté zákony a vlastní kánony. Překročit je, vnést do nich nový život, „čerstvý vítr“ a svěžího ducha není snadné. Tento specifický obor vyžaduje nejen obrovské soustře-

Jiří Vlach, Česká republika.

Jiří Vlach, Větrník, 2005, bronz.

dění, velkou dávkou řemeslné zručnosti, trpělivost, nápad a přesnou pregnantní definici, ale především schopnost výpovědi na omezeném prostoru. Umělci, kteří se medailérství upsalí, to nemají jednoduché. Specializovaných tvůrců, sochařů – medailérů, proto není mnoho. V současnosti

Miroslav Kovářík, Česká republika.

Miroslav Kovářík, End, 2005, bronz.

se medailí zabývají také umělci, školení i v jiných oborech např. sklářští výtvarníci, keramici či malíři. Protože medaile (hovoříme především o lité medaili) už dávno přestala plnit pouze užitou funkci, zajímavý experiment a interdisciplinární přístup napomáhá odbourávání zažitého konzervativizmu. K příznivému vývoji oboru svou měrou přispívají rovněž pracovní setkání – sympozia, při nichž si umělci často z různých koutů světa rozšiřují a předávají své zkušenosti, technologické postupy. Tvůrčí konfrontace rovněž přispívá k vzájemnému obohacování, zdravé soutěživosti a motivaci jednotlivců.

Poznámky:

1 Bogomil Nikolov, *Bulharsko*

* 18. prosince 1943 Brachlianitzta

Lití bronzu do forem.

Studia: Vysoká škola výtvarných umění Sofia (1959–1964); Národní akademie výtvarného umění Sofia (1966–1968); Moskva (SSSR), Institut užitého výtvarnictví S. G. Stroganova (Institut of Art and Crafts after S. G. Stroganov, 1968–1971).

Ceny: 1977 Nyíregyháza (H), International Medal Art Symposium, 2. cena; 1979 Ravenna (I), International Biennial of Small Sculpture, Zlatá medaile; 1985 Kremnica (ČSSR), GRAND PRIX, 1. mezinárodní quadriennale medaile; 1988 Warszawa (PL), GRAND PRIX – First International Biennial of Unique Medal; 1995, 1997, 1998, 1999, 2000 První cena Bulharské národní banky (Collection Coin Competition); 2000 Speciální cena Award Yugoslavian National Association of Fine and Applied Arts (ULUPUDS) – 6th International Biennial of Miniature Arts Yugoslavia.

Sympozia: 1977 Nyíregyháza (H), Mezinárodní medailéřské sympozium; 1979 Riga (LV), Mezinárodní sochařské sympozium; 1983 Kovachevtzi (BG), Mezinárodní medailéřské sympozium; 1986 Iserlohn (D), Kultursympozium; 2000 Loughborough, BAAMS Annual Conference; 2002 Kremnica (SK), Mezinárodní medailéřské sympozium; 2005 Uherské Hradiště 8. ročník Mezinárodního medailéřského sympozia.

Účast na FIDEM: 1985 Stockholm, 1990 Helsinky, 1992 Londýn, 1994 Budapešť, 1996 Neuchâtel, 1998 Haag, 2000 Weimar, 2002 Paříž, 2004 Lisabon.

Zastoupení ve sbírkách: The British Museum Londýn, Státní muzeum Berlín, Muzeum německé historie Berlín, Ermitáž Petrohrad, Puškinovo muzeum výtvarných umění Moskva, Národní galerie Sofia, Slovenská národní galerie Bratislava, Muzeum medailéřského umění Wrocław, The centro Dantesco Museum Ravenna, Muzeum zahraničního umění Riga.

2 Emőke Szilva, *Slovenská republika*

* 2. května 1977 Želiezovce

Studia: Škola úžitkového výtvarnictva Bratislava (1991–1993), Střední uměleckoprůmyslová škola (Magyar ipar és képzőművészeti skola MIK) Budapešť (1993–1996), Vysoká škola výtvarného umění Bratislava (1996–1998), Vysoká škola výtvarného umění Budapešť (1998–2001), Akademie výtvarných umění Praha (2001–2004, Škola figurálního sochařství a medaile, J. Hendrych).

Sympozia: 1997 Frýdlant nad Ostravicí, sympo-

zium smaltu, 2005 Uherské Hradiště, 8. ročník Mezinárodního symposia lité medaile, plakety a drobné plastiky.

Ceny: 2004 Praha, ČNB, 3. cena v soutěži na pamětní stříbrnou minci k 450. výročí narození Mikuláše Dačického z Heslova, 2005 Praha, ČNB, 3. cena ve veřejné soutěži na pamětní stříbrnou minci k 250. výročí narození F. J. Gerstnera a k 200. výročí zahájení výuky na pražské polytechnice.

Výstavy samostatné: 2000 Budapešť, Galerie Kalvária.

3 **Anna Polanská, Česká republika**

* 19. ledna 1973 Mladá Boleslav

Studia: Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Kamenický Šenov (1987–1991), Institut výtvarné kultury Ústí nad Labem, ateliér designu skla (1992–1995), Vysoká škola uměleckoprůmyslová Praha (1995–1996, ateliér sochařství, K. Gebauer), Vysoká škola uměleckoprůmyslová Praha (1996–2001, ateliér skla v architektuře, M. Karel), Akademie umění Cluj-Napoca (1999, stáž).

Symposia: 1995 České Budějovice, symposium Stromovka, 1996 Banská Štiavnica (SK), sochařské symposium; Maníkovice, sochařské symposium, 1997 Klášter u Mnichova Hradiště, sochařské symposium, Volary, sochařské symposium, 1998 Bione (I), sochařské symposium; Braunau am Inn (A), 8. mezinárodní sochařské symposium, 2000 Karlovy Vary, sklárna Moser, sklářské symposium, 2005 Uherské Hradiště, 8. ročník Mezinárodního symposia lité medaile, plakety a drobné plastiky.

Výstavy kolektivní (výběr od r. 2000): 2000 Desná (Jizerské hory), Riedlova vila, Obrazy a plastiky, 2003 Jablonec nad Nisou, Galerie My, Kresby a plastiky; Rychnov u Jablonce, Městská galerie, Sklo; Cloesfeld-Lette (D), Glass Museum Alter Hof Herding-Erstig Stiftung, Glass, 2004 New York (USA), Heller Gallery, New Czech Glass; Železný Brod, Galerie Vlastimila Rady, Attention Fragile, 2005 Alcorcon (E), Museum de Vibrio, La Escuela Checa de Vibrio de Zelezny Brod; Segovia (E), Museum de Vibrio, La Granja; Praha, Mánes, Art Prague.

Výstavy samostatné (výběr): 2001 Praha, Galerie Na Jánském Vršku, Plastiky a reliéfy.

Zastoupení ve sbírkách: Glass Museum Alter Hof Herding-Erstig Stiftung Cloesfeld-Lette (D).

4 **Bohumil Eliáš, Česká republika**

* 1. dubna 1980 Praha

Studia: Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Kamenický Šenov (1994–1998, obor malování skla), Akademie výtvarných umění Praha (od r. 2000, Škola figurálního sochařství a medaile, J. Hendrych).

Symposia: 2004 Sv. Jan pod Skalou, symposium dřeva; Bezdužice, zámek, symposium Kámen, 2005 Uherské Hradiště, 8. ročník Mezinárodního symposia lité medaile, plakety a drobné plastiky.

5 **Ondřej Batoušek, Česká republika**

* 23. dubna 1986 Zlín

Studia: Střední uměleckoprůmyslová škola Uherské Hradiště (2001–2005), Vysoká škola uměleckoprůmyslová Praha (od r. 2005, Ateliér keramiky a porcelánu, P. Knapek).

Symposia: 2005 Uherské Hradiště, 8. ročník Mezinárodního symposia lité medaile, plakety a drobné plastiky.

Výstavy: 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, Fryšták, Vznášejní, 2003 Uherský Brod, Muzeum J. A. Komenského, 2004 Zlín, Kavárna OD MODUS, 2005 Zlín, Galerie Ateliér.

6 **Jiří Vlach, Česká republika**

Autobiografická data – viz sborník Slovácko 2000, roč. XLII. s. 301; doplnění údajů od r. 2000.

Symposia: 2001 Uherské Hradiště, Trojkolka (1. symposium umělecké skupiny se zahraniční účastí), 2001 Nyíregyháza-Sóstó (H), 25. mezinárodní sochařské symposium, 2002,

Příprava na lití.

Rozžhavený kov (bronz) se lije do forem.

2005 Uh. Hradiště, 7. a 8. ročník Mezinárodního sympozia lité medaile, plakety a drobné plastiky.

Výstavy samostatné (výběr): 2001 Uh. Hradiště, Galerie Slovákého muzea, 2002 Znojmo, Jihomoravské muzeum, Dům umění; Olomouc, Galerie G, 2004 Brno, Moravské zemské muzeum, Mramorové sály Biskupského dvora, 2004/2005 Uh. Brod, Galerie Panský dům
Výstavy kolektivní: 2000 Weimar (D), 2002 Paříž (F), 2003 Uh. Hradiště, Galerie Slovákého muzea; Hradec Králové, Muzeum východních Čech; Plzeň, Západočeská galerie, 2004 Jablonec nad Nisou, Muzeum skla a bižuterie, 4. medailérský salon.

7 **Miroslav Kovářík, Česká republika**

Autobiografická data – viz sborník Slovácko 2000, roč. XLII. s. 301; doplnění údajů od r. 2000.

Sympozia: 2002, 2005 Uh. Hradiště, 7. a 8. ročník Mezinárodního sympozia lité medaile, plakety a drobné plastiky, 2003 Hodonín, Pohárkové sympozium (člen organizačního a realizačního týmu).

Výstavy samostatné (výběr): 2000 Kremnica, Muzeum mincí a medailí (s L. Kováříkovou), Kladno, Městská galerie (s L. Kováříkovou), 2001 Kuks, zámek, Galerie F. A. Sporcka (s L. Kováříkovou), 2004 Rýmařov, Městské muzeum.

Výstavy kolektivní (výběr): 2000 Uherské Hradiště, Galerie Slovákého muzea, Výsledky 6. roč. Mezinárodního sympozia lité medaile, plakety a drobné plastiky; Weimar (D), FIDEM, 2001 Brno, Galerie U Dobrého pastýře, Skupina VM, 2002 Uherské Hradiště, Galerie Slovákého muzea, Výsledky 7. roč. Mezinárodního sympozia lité medaile, plakety a drobné plastiky; Paříž (F), FIDEM; Wrocław (PL), Museum Sztuki Medalierskie, Mezi Dunajem, Vltavou a Vislou, 2003 Uherské Hradiště, Galerie Slovákého muzea, 4. Salón medaile; Hradec Králové, Východočeské muzeum, 4. salón medaile; Plzeň, Západočeská galerie, 4. salón medaile, 2004 Jablonec nad Nisou, Muzeum skla a bižuterie, 4. salón medaile.

Zastoupení ve sbírkách: Museum Sztuki Medalierskie Wrocław (PL), The British Museum Londýn.

8 **Tomáš Plesl, Česká republika**

*15. 7. 1974 Jablonec nad Nisou

Studia: Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská v Železném Brodě (1988–1992, hutní

tvárování skla, P. Ježek), Vysoká škola uměleckoprůmyslová, Praha (1992–1995, Atelier skla v architektuře, prof. M. Karel, 1995–1998 atelier skla, prof. V. Kopecký).

Zaměstnání: pedagogická činnost SUPŠ sklářská v Železném Brodě (1999–2000, vedoucí oddělení hutního tvarování skla), SUPŠ sklářská v Železném Brodě (2000–2001, vedoucí oddělení malovaného skla), od r. 2002 pedagog na SUPŠ a VOŠ v Jablonci nad Nisou.

Výstavy samostatné: 1998 Železný Brod, Kaple sv. Jana Nepomuckého na Poušti, 2001 Jablonec nad Nisou Galerie MY, (společně s Rony Pleslem), 2003 Turnov, Galerie Granát; Jablonec nad Nisou, Galerie MY, 2004 Praha, Galerie Saifert (společně s Rony Pleslem).

Výstavy kolektivní: 1998 Praha, VŠUP, Atelier skla Vladimíra Kopeckého, 1999 Hamburg (D), 2000 Desná v Jizerských horách, Riedlova vila, 2003 Sovinec, Kopeckého škola; Ostrava-Poruba, GVU, Nová síň, Kopeckého škola.

Milada Frolcová

Pavel Floss: Poselství J. A. Komenského současné Evropě. nakladatelství Soliton, Brno 2005.

Na konci roku 2005 vyšla v nakladatelství Soliton v Brně nová kniha z pera předního českého historika a komeniologa Pavla Flosse¹ Poselství J. A. Komenského současné Evropě, která je určena nejen odborníkům, ale i všem příznivcům historicko-filozofické literatury. Kniha se skládá ze dvou částí. V první části nazvané Úvod do četby Komenského textů, která je stěžejní, se autor zamýšlí nad aktuálností díla J. A. Komenského pro soudobého Čecha a Evropana. Vždyť určité historické události, názory a zvláště ideje vzniklé v minulosti jsou stále živé. Jsou součástí novodobých duchovních hnutí, politických stran, církví, sociálních skupin... Autor je přesvědčen, že i řada problémů současnosti má své kořeny v minulosti a že kdo „ignoruje minulost a patřičným způsobem se s ní nevyrovnal, nezorientuje se dostatečně v přítomnosti a nebude připraven na setkání s budoucností“.² V 8 kapitolách úvodní studie poukazuje na Komenského jako na bojovníka za evropské (a posléze celosvětové) sjednocení, náboženské usmíření a mír, vysvětluje jeho některé utopistické teorie, vyjadřuje se k pokusům o vypracování univerzálního konceptu lidského vědění, uspořádání a chodu přírody (Physicae synopsis), k pojetí evolucionismu, obhajobě triadismu, zamýšlí se nad Komenského univerzalis-

tickým úsilím a hodnocením jeho univerzalizmu některými postmoderními filozofy (J. F. Lyotard, W. Welsch). Dotýká se problematiky náboženské pedagogiky Komenského, která je zkoumána relativně krátkou dobu. (Ve vynikajícím českém časopise věnovaném Komenskému a historii 17. a 18. století *Studia Comeniana et historica* i v jiných časopisech dotýkajících se díla Komenského nalezneme celou řadu velmi poučných komeniologických statí. Řada z nich je věnována i vztahu vědy a víry u Komenského, případně filosofickým otázkám výchovy u Komenského, nicméně studie zabývající se otázkou teologické fundace pedagogiky v díle Jana Amose, a v Obecné poradě zvláště, se bohužel v českém prostředí mnoho nevyskytuje.) Poukazuje na Komenského názory a vysvětluje jeho postoje, kterými varuje před problémy, které mohou novověké koncepce zplodit, pojednává o nosných idejích Komenského díla a vztahu moderního člověka k němu. V závěru první části připojuje Floss stručný životopis Jana Amose Komenského, který je chápán jako příspěvek k časoprostorové orientaci průběhu Komenského života a tvorby.

V druhé části knihy vybírá autor pasáže z pěti Komenského spisů: Listové chudých a bohatých do nebe, Velká didaktika, Štěstí národa, Obecná porada o nápravě věcí lidských a Výzvy Eliášovy. Tyto spisy reprezentují dílo Komenského v raném, středním i pozdním období tvorby. Textové pasáže jsou rozčleněny do třinácti tématických okruhů: 1. O lidské přirozenosti a postavení člověka v univerzu, 2. O lidské svobodě a důstojnosti, 3. O úloze výchovy, vzdělání a potřeby reformy škol o kritice současného stavu škol, 4. o výchově k mravnosti a ke zbožnosti, 5. O sociálních problémech, 6. Kritika současného stavu vědění, náboženství a politiky a důvody pro jejich reformu, 7. O reformě společnosti obecně, 8. O reformě vědění a sboru světa, 9. O reformě náboženství a o světové konsistoři církví, 10. O reformě politiky, senátu a světovém concilu, 11. reformě jazyků a vytvoření univerzálního jazyka, 12. O vědě, lidských dovednostech a vynálezech, 13. O povaze národů. Autor vybírá z edic spisů ty jejich části, kde se objevují názory, představy a výzvy, které jsou i dnes aktuální, stále inspirující a oslovují.

Knihla je pozoruhodná už při prvním setkání svým vnějším vzhledem. Myslím, že vůbec poprvé se stala její součástí bronzová medaile s portrétem Komenského. Autorem nevšední grafické úpravy i medaile je akademický sochař André Vícha³. Věta v opise věnčí medailerský portrét

Jana Komenského Omnia sponte fluant, absint violentia rebus.

Vznik a vydání této knihy z podstatné části financovalo sdružení AMOS, jehož členové Radim Galvánek, Stanislav Skalička, Radko Souček, Pavel Šebek a Evžen Varadíněk se rozhodli vlastní iniciativou zpřístupnit širší veřejnosti vybrané myšlenky J. A. Komenského. Při nahlédnutí na libovolnou stránku citací je ihned zřetelná mimořádná mohutnost autorova ducha, který proniká skrze staletí a s břitkou aktualitou oslovuje jak jednotlivce, tak skupiny žijící v dnešní bouřlivé době. K této iniciativě se připojila Univerzita Palackého v Olomouci nakladatelskou dotací, která pomohla uskutečnit tvůrčí záměr v zamýšleném rozsahu, s důkladnou průvodní studií a v úpravě hodné jednoho z největších myslitelů našich dějin.⁴

Poznámky:

1 Pavel Floss

* 22. 9. 1940 v Olomouci.

Studia: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze (1957–1962, obor historie /F. Kafka a J. Polišenský/ – filozofie /J. Pešková, M. Sobotka/; v roce 1972 získal doktorát z dějin filozofie. Činnost: 1962–1970 Muzeum J. A. Komenského v Přerově (komeniolog), 1971–1981 Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě, 1986–1990 SUPŠ v Uherském Hradišti (učil dějiny výtvarné kultury).

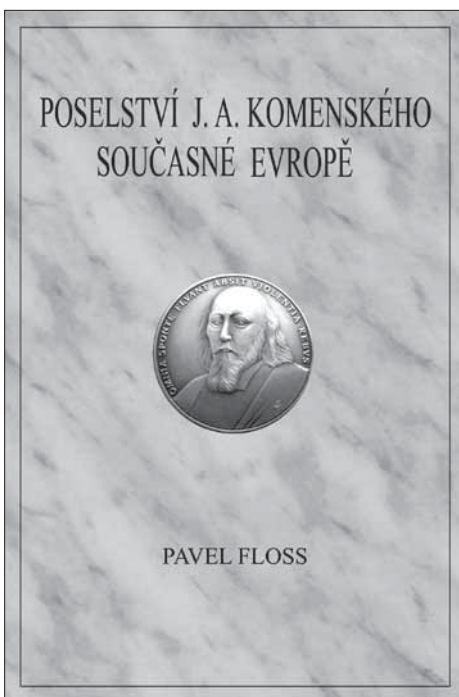
Od roku 1990 přednáší na katedře filozofie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. V roce 1991 se habilitoval a 1994 byl jmenován profesorem dějin filozofie. V Přerově a Uh. Brodě organizoval mezinárodní komeniologická kolokvia a od roku 1971 redigoval časopis *Studia comeniana et historica*. V 70. a 80. letech organizoval spolu s bratrem Karlem filozofický bytový seminář v Olomouci a podílel se na činnosti bytových seminářů v Praze, Brně, Uherském Hradišti a Uherském Brodě. Je členem Société internationale pour l'étude de la philosophie médiévale v Lovani, spolupracuje s Intitut für die cusanische Forschung v Trieru. Je předsedou redakční rady časopisu *Studia comeniana et historica*.

Ve svých pracích z historie filozofie se nezabývá jen metamorfózami této disciplíny, nýbrž zkoumá ji v širším kontextu duchovních dějin Evropy, ve vazbách k umění, vědě a náboženství. Každá epocha má své základní duchovní schéma (paradigma), jež disponuje člověka k určitému způsobu uchopení skutečnosti.

Filozofické systémy různých epoch chápe jako pokusy (často velmi konfrontační) o reflexi a posléze zdůvodnění základního duchovního schématu (paradigmatu), jež jiným způsobem (pro filozofii inspirujícím) reflektuje i dobové umění, náboženství a věda. Dějiny filozofie líčí jako zápas o pochopení, upevnění, či naopak otřesení duchovních paradigmat čtyř velkých epoch, starověku, středověku, renesance a novověku, jež jsou charakteristické čtyřmi různými pojetími skutečnosti: kosmos, řád, ožvlé univerzum (organismus), mechanismus (stroj).

Bibliografie (výběr):

- Monografie:* Příroda, člověk a společnost v díle J. A. Komenského. 1970; J. A. Komenský. Od divadla věci k dramatu člověka. 1970; Mikuláš Kusánský, život a dílo. 1976; J. A. Komenský a vědy o přírodě a člověku. 1983; Proměny vědění. 1987; Labyrint srdce a ráj světa. Obrazy ze života J. A. Komenského. 1992; Úvod do dějin myšlení středověku. 1994; *Studie ve sbornících:* Comenius and Copernicus. Memoirs and Observations of the Czechoslovak Astronomical Society of the Czechoslovak Academy of the Sciences. The 500th Anniversary of the Birth of Nicholas Copernicus 15, 1975; La Metamorphosi di uno spirito inquieto. Comenio alla luce della sua concenzione filosofica, Comenio sconosciuto, ed. B. Bellerate, Consenza, 1984; Pojem substance a struktury v renesanci a v 17. století. Filosofie v dějinách a současnosti, 1986; Konec nebo začátek ontologie? Konec ontologie?, 1994.
- 2 Floss, P.: Poselství J. A. Komenského současné Evropě. Brno, 2005, s. 5.
- 3 **André Vícha**, sochař, medailér, zabývá se tvorbou znaků, insignií obcí, institucí, šperkařstvím, sochařskou prací; žije a tvoří v Uh. Hradišti.
* 28. 10. 1966 Uherské Hradiště.
Studia: Střední uměleckoprůmyslová škola v Uh. Hradišti (1981–1985, obor: reprodukční kamenosochařství a restaurátorství, J. Kadlčík), Akademie výtvarných umění v Praze (1985–1990, sochařský ateliér, S. Hanzík, M. Axman, dipl. práce-oltář pro kapli sv. Anny J. B. San-

tiniho v Panenských Břežanech a prameník na Novém Světě v Praze).

Realizace (výběr): sochařské a medailérské

práce: 1990 Praha, Panenské Břežany, kaple sv. Anny, interiér a nová oltářní mensa, keramika, umělý kámen, štuk, 1992 Praha, Pařížská ul, autorský krb, slivenecký mramor, leštěná mosaz, žáruvzdorné sklo, 1994 Gut Stratdorf (A), exteriér šlechtitelské stanice, Hlava koně, 1998–1999 pečeti města a obcí: Opatovice, Bohumín, Rychnov nad Kněžnou, Drásov, Stonava, Dřínov, Chvalčov, Hovorany; 2002 insignie Dobříše; insignie a znak Kunovic, znak Uh. Hradiště, břidlicové prameníky v Aquacentru Synot St. Město; insignie pro Královský řád moravských rytířů sv. Rostislava a Kolumbána, 2004 Magistrát hl. města Prahy, 2005 Frenštát pod Radhoštěm, Hlučín, Frýdlant nad Ostravicí, ad.; soubor pamětních medailí k 200. výročí bitvy tří císařů u Slavkova.

- 4 Slovo vydavatele.

Milada Frolcová